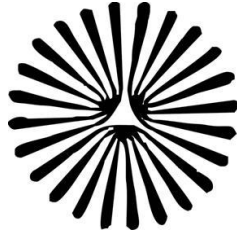

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور

دانشکده مدیریت و علوم انسانی مرکزی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته مدیریت بازرگانی (بین الملل)

گروه مدیریت

تاثیر مولفه های سرمایه اجتماعی بر ابعاد مدیریت دانش

(مطالعه موردی: سازمان پیام روزنامه همشهری)

پروانه رهبر

استاد راهنما:

دکتر علی ربیعی

استاد مشاور:

دکتر منصور مومنی

تیر ۱۳۹۲

گواهی اصالت نشر و حقوق مادی و معنوی اثر

اینجانب پروانه رهبر دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت بازرگانی (بین الملل) گواهی می نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می دانم و جوابگوی آن خواهم بود. دانشجو تائید می نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه (رساله) نتیجه تحقیقات خودش می باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو: پروانه رهبر

تاریخ و امضاء

اینجانب پروانه رهبر دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت بازرگانی (بین الملل) گواهی می نمایم چنانچه بر اساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

نام و نام خانوادگی دانشجو: پروانه رهبر

تاریخ و امضاء

کلیه حقوق مادی مرتبط از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه مطعلق به دانشگاه پیام نور می باشد.

تیر ۱۳۹۲

تقدیم به همسر مہربانہ

سپاس

نگارنده پایان نامه مراتب قدردانی و تشکر خود را از اساتید محترم، جناب آقای دکتر علی ربیعی استاد راهنما و جناب آقای دکتر منصور مومنی استاد مشاور اعلام داشته و از کلیه کسانی که در مراحل مختلف پژوهش به نحوی در امر تدوین و تهیه پایان نامه یاری رسانده‌اند قدردانی می‌نماید.

چکیده

پژوهش حاضر با توجه به اهمیت سرمایه اجتماعی و مدیریت دانش که در سال‌های اخیر از کلیدی ترین منابع یک سازمان محسوب می‌شوند، به تبیین نقش این دو دارایی ناملموس و منبع استراتژیک سازمانی در توسعه پایدار و مزیت رقابتی سازمانی می‌پردازد. انتقال و تسهیم دانش و اطلاعات در سطح کلان و خرد بین افراد و سازمان‌ها، بستگی به افرادی دارد که این انتقال را تسهیل می‌کنند. به همین دلیل اهمیت تعاملات مبتنی بر اعتماد و هنجارها میان افراد در گسترش و کاربرد دانش مورد تاکید قرار گرفته است. در همین راستا تلاش شده است تا چگونگی ارتباط میان سرمایه اجتماعی بر توسعه مدیریت دانش سازمانی در سازمان پیام روزنامه همشهری و نیز ابعاد سرمایه اجتماعی شامل بعد مشارکت گروهی، شبکه روابط، مسئولیت اجتماعی و اعتماد را با پنج فعالیت اصلی مدیریت دانش، شامل انتقال دانش، خلق دانش، کسب دانش، ثبت دانش و کاربرد دانش را بررسی کند. تحقیق حاضر از نظر هدف یک تحقیق کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، یک تحقیق توصیفی پیمایشی و از نوع همبستگی می‌باشد. همسو با فرضیات پژوهش، ضرایب همبستگی نشان می‌دهند برای ارتقاء مدیریت دانش در سازمان می‌بایست سرمایه اجتماعی را افزایش داد و بین سرمایه اجتماعی و مدیریت دانش رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین در سازمان پیام روزنامه همشهری سرمایه اجتماعی در بعد مشارکت گروهی و مسئولیت اجتماعی در وضعیتی نسبتاً مناسب و ابعاد شبکه روابط و اعتماد در سطحی نامطلوب قرار دارد. برای بررسی ارتباط بین مدیریت دانش و سرمایه اجتماعی از مدل معادلات ساختاری و تحلیل عاملی استفاده شد. برای تعیین توزیع جامعه نمونه از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، مدیریت دانش، مشارکت گروهی، شبکه روابط، مسئولیت اجتماعی، اعتماد، انتقال دانش، خلق دانش، کسب دانش، ثبت دانش و کاربرد دانش

فهرست

۱	فصل اول کلیات پژوهش.....
۳	۱-۱ تعریف مساله.....
۴	۲-۱ اهمیت و ضرورت انجام تحقیق.....
۵	۳-۱ اهداف تحقیق.....
۶	۴-۱ سوالات پژوهش.....
۶	۱-۴-۱ سوال اصلی.....
۶	۲-۴-۱ سوالات فرعی.....
۶	۵-۱ فرضیه های تحقیق.....
۶	۱-۵-۱ فرضیه اصلی تحقیق.....
۶	۲-۵-۱ فرضیه های فرعی تحقیق.....
۷	۶-۱ روش تحقیق.....
۷	۷-۱ قلمرو زمانی و مکانی پژوهش.....
۸	۸-۱ جامعه آماری.....
۹	۹-۱ روش جمع آوری اطلاعات.....
۹	۱۰-۱ روشهای تجزیه و تحلیل آماری.....
۹	۱-۱۰-۱ بخش اول آمار توصیفی.....

۱۰	بخش دوم آمار استنباطی	۲-۱۰-۱
۱۰	کاربرد پژوهش:	۱۱-۱
۱۰	تعریف واژهها و اصطلاحات کلیدی	۱۲-۱
۱۳	فصل دوم مبانی نظری پژوهش	
۱۴	سرمایه اجتماعی	۱-۲
۱۴	سرمایه در مفهوم کلاسیک و در مفهوم جدید	۱-۱-۲
۱۵	تعاریف ارائه شده از سرمایه اجتماعی	۲-۱-۲
۲۴	زمینه تاریخی سرمایه اجتماعی	۳-۱-۲
۲۵	بررسی نظریه‌های پیرامون سرمایه اجتماعی	۴-۱-۲
۲۸	تئوریهای سرمایه اجتماعی	۵-۱-۲
۳۰	مدلهایی برای سنجش سرمایه اجتماعی	۶-۱-۲
۳۴	معرفی مدل‌های مختلف سرمایه اجتماعی	۷-۱-۲
۴۰	ابعاد سرمایه اجتماعی	۸-۱-۲
۴۵	مزایای سرمایه اجتماعی	۹-۱-۲
۴۵	خطرات ناشی از بکارگیری سرمایه اجتماعی	۱۰-۱-۲
۴۶	اهمیت سرمایه اجتماعی در بحث‌های سازمان و مدیریت	۱۱-۱-۲

۴۷	نشانه های ضعف سرمایه اجتماعی در سازمان.....	۱۲-۱-۲
۴۷	مولفه های مورد استفاده محقق در سنجش سرمایه اجتماعی و دلایل انتخاب آنها.....	۱۳-۱-۲
۵۴	مدیریت دانش.....	۲-۲
۵۵	داده ها، اطلاعات و دانش.....	۱-۲-۲
۵۷	دسته بندی دانش.....	۲-۲-۲
۵۸	کارکردهای دانش.....	۳-۲-۲
۵۹	ظهور مدیریت دانش.....	۴-۲-۲
۶۰	تعاریف مدیریت دانش.....	۵-۲-۲
۶۱	مزایای مدیریت دانش.....	۶-۲-۲
۶۳	چرخه مدیریت دانش.....	۷-۲-۲
۶۶	مدل ها و نگرش های مدیریت دانش.....	۸-۲-۲
۸۳	عوامل کلیدی موفقیت مدیریت دانش.....	۹-۲-۲
۸۷	ضرورت و اهمیت مدیریت دانش در سازمان ها.....	۱۰-۲-۲
۸۸	موانع استقرار مدیریت دانش در سازمان ها.....	۱۱-۲-۲
۸۹	سرمایه اجتماعی و مدیریت دانش.....	۳-۲
۹۰	تاریخچه سازمان پیام روزنامه همشهری.....	۴-۲

۹۱	خط مشی سازمان پیام روزنامه همشهری	۱-۴-۲
۹۲	پیشینه تحقیق	۵-۲
۱۰۱	مدل مفهومی تحقیق	۶-۲
۱۰۲	فصل سوم روش پژوهش	
۱۰۳	نوع و روش پژوهش	۱-۳
۱۰۴	متغیرهای پژوهش	۲-۳
۱۰۴	متغیر مستقل	۱-۲-۳
۱۰۴	متغیر وابسته	۲-۲-۳
۱۰۴	هدف پژوهش	۳-۳
۱۰۵	هدف اصلی	۱-۳-۳
۱۰۵	اهداف فرعی	۲-۳-۳
۱۰۵	فرضیه های تحقیق	۴-۳
۱۰۵	فرضیه اصلی تحقیق	۱-۴-۳
۱۰۵	فرضیه های فرعی تحقیق	۲-۴-۳
۱۰۶	قلمرو زمانی و مکانی پژوهش	۵-۳
۱۰۶	جامعه و نمونه آماری	۶-۳

۱۰۶.....	۷-۳	شیوه نمونه گیری.....
۱۰۸.....	۸-۳	روش ها و ابزارهای جمع آوری اطلاعات.....
۱۱۲.....	۹-۳	پایایی و روایی پژوهش.....
۱۱۲.....	۱-۹-۳	پایایی.....
۱۱۳.....	۲-۹-۳	روایی (اعتبار).....
۱۱۴.....	۱۰-۳	روش های تجزیه و تحلیل آماری.....
۱۱۴.....	۱-۱۰-۳	بخش اول آمار توصیفی.....
۱۱۴.....	۲-۱۰-۳	بخش دوم آمار استنباطی.....
۱۱۵.....		فصل چهارم تحلیل داده ها .....
۱۱۶.....	۱-۴	روش های آماری مورد استفاده.....
۱۱۶.....	۲-۴	یافته ها.....
۱۱۷.....	۱-۲-۴	تحلیل های آماری توصیفی اطلاعات جمعیت شناختی.....
۱۱۸.....	۲-۲-۴	سن.....
۱۱۹.....	۳-۲-۴	تحصیلات.....
۱۲۱.....	۴-۲-۴	سابقه خدمت.....
۱۲۲.....	۳-۴	وضعیت توصیفی متغیرهای وابسته.....

- ۴-۴ وضعیت توصیفی متغیرهای مستقل ۱۲۳
- ۵-۴ نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنف ۱۲۳
- ۶-۴ تشریح مدل معادلات ساختاری ۱۲۴
- ۷-۴ تحلیل عاملی تاییدی ۱۲۶
- ۱-۷-۴ مدل ساختاری پژوهش در حالت مفهومی ۱۲۷
- ۲-۷-۴ مدل ساختاری پژوهش در حالت Estimate ۱۲۸
- ۸-۴ آزمونهای نیکویی برازش ۱۲۹
- ۱-۸-۴ معنا داری (T-Value) ضرایب مدل ساختاری پژوهش ۱۳۲
- ۹-۴ بررسی اثرات متغیرها بر یکدیگر ۱۳۳
- ۱۰-۴ آزمون فرضیه‌ها ۱۳۵
- ۱-۱۰-۴ فرضیه اصلی تحقیق ۱۳۵
- ۲-۱۰-۴ فرضیه های فرعی تحقیق ۱۳۶
- فصل پنجم نتیجه گیری و پیشنهادها ۱۴۲
- ۱-۵ نتایج بدست آمده از فرضیات تحقیق ۱۴۳
- ۱-۱-۵ فرضیه اصلی تحقیق ۱۴۳
- ۲-۱-۵ فرضیه های فرعی تحقیق ۱۴۴

- ۲-۵ پیشنهادها مبتنی بر یافته های پژوهش ۱۴۶
- ۱-۲-۵ پیشنهادهایی در راستای افزایش اعتماد در سازمان ۱۴۷
- ۲-۲-۵ پیشنهادهایی در راستای افزایش شبکه روابط در سازمان ۱۴۸
- ۳-۲-۵ پیشنهادهایی در راستای افزایش مسئولیت اجتماعی در سازمان ۱۴۸
- ۴-۲-۵ پیشنهادهایی در راستای افزایش مشارکت گروهی در سازمان ۱۴۹
- ۵-۲-۵ پیشنهاد برای بهبود و توسعه مدیریت دانش در سازمان ۱۴۹
- ۳-۵ مقایسه نتایج این تحقیق با پژوهش های پیشین ۱۵۰
- ۴-۵ پیشنهاد به محققان آینده ۱۵۲
- ۵-۵ موانع و محدودیت های پژوهش ۱۵۲
- ..... پیوستها ۱۶۱
- ۱-۶ وضعیت توصیفی متغیرهای وابسته و مستقل ۱۶۱
- ۲-۶ نتایج آزمون توزیع نرمال- کولموگروف اسمیرنوف ۱۶۲

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

با پیشرفت روزافزون تکنولوژی و ظهور عصر اطلاعات الگوی رشد اقتصاد جهانی هم تغییر کرد و دانش به عنوان مهمترین سرمایه جایگزین سرمایه‌های فیزیکی و مالی شد. بر این اساس محیط‌های کسب و کار امروزی نیز نیازمند رویکردی هستند که دارایی‌های جدید و ناملموس سازمانی مثل شایستگی‌های نیروی انسانی، نوآوری، روابط با مشتریان، دانش سازمانی، فرهنگ و ارتباطات سازمانی را در بر بگیرد.

سازمان‌ها با استفاده از سیستم‌های نوین مدیریت دانش^۱ و در پی آن ایجاد نوآوری در فرایندها و محصولات خود توانسته اند به برتری رقابتی در بین رقبای خود دست پیدا کنند. به همین دلیل سازمان‌ها باید فاکتورهای موثر بر مدیریت دانش را شناسایی کرده و با کمک این عوامل، مدیریت دانش سازمانی را توسعه دهند. یکی از قابلیت‌هایی که به سازمان‌ها در پیشبرد این امر و همچنین ایجاد مزیت رقابتی کمک شایانی می‌کند سرمایه اجتماعی^۲ می‌باشد. پروساک و کوهن (۲۰۰۱) از عان داشته اند که سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از اعتماد، درک متقابل و رفتارهای مشترکی است که اعضای گروه‌ها و شبکه‌های انسانی را به هم مرتبط کرده و باعث بروز فعالیت‌های توأم با همکاری در سازمان می‌گردد.

---

1 Knowledge Management

2 Social Capital

۱-۱ تعریف مساله

در اقتصاد جهانی امروز دانش به عنوان مهمترین سرمایه سازمان شناخته شده و جایگزین سرمایه‌های مالی و فیزیکی شده است. در چند دهه گذشته تعداد کشورهای توسعه یافته‌ای که در آنها دانش به عنوان عنصر کلیدی در سازمان و به عنوان توسعه دهنده فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مطرح گشته، افزایش یافته است. در گذشته سرمایه‌های فیزیکی و نیروی کار به عنوان منابع اولیه ایجاد ارزش در سازمان بودند اما رفته رفته توسط دانش جایگزین گشته و قابلیت خلق دانش جدید، انتقال و کاربرد دانش در موقعیت‌های جدید به پایه مزیت رقابتی سازمان‌ها تبدیل گشته است (گران، ۱۹۹۶- آرگوت و اینگرام، ۲۰۰۰). سازمان‌ها با به کارگیری استراتژی‌های مدیریت دانش، امکان نوآوری در فرایندها و محصولات خود را فراهم کرده و در نتیجه موقعیت رقابتی خود را بهبود می‌بخشند. به همین دلیل سازمانها باید قادر باشند دانش مورد نیاز برای نوآوری در محصولات خود را خلق یا کسب کرده و در میان کارکنانشان نشر دهند. ابعاد اصلی مدیریت دانش شامل انتقال^۱، خلق^۲، کسب^۳، ثبت^۴، و کاربرد دانش^۵ می‌باشد و در این بین یکی از قابلیت‌های مهم سازمانی که می‌تواند در توسعه ابعاد دانش سازمانی سهمیم باشد و برای سازمان مزیت رقابتی پایدار ایجاد کند، سرمایه اجتماعی است.

-
- 1 Transfer
  - 2 Creation
  - 3 Acquisition
  - 4 Record
  - 5 Application

خلق، کسب، ثبت، به اشتراک گذاری و کاربرد دانش در سطح کلان و خرد در سازمان‌ها بستگی به افراد و بخش‌هایی از سازمان دارد که این انتقال را تسهیل و تسریع می‌کنند، در نتیجه تمام عواملی که مشوق و یا مانع ارتباطات بین فردی باشند بر این انتقال و به اشتراک گذاری دانش اثر خواهند داشت. سرمایه اجتماعی و تاثیر آن بر دیگر عوامل سازمانی در بیشتر متون از لحاظ ابعاد آن که شامل بعد ساختاری، شناختی و رابطه‌ای است مورد بررسی قرار گرفته و علیرغم توسعه وسیع تحقیقات در زمینه اهمیت سرمایه اجتماعی بر مدیریت دانش در واقع تا این زمان تحقیقات نظری و عملی بسیار کمی در این زمینه که چگونه مولفه‌های مهم سرمایه اجتماعی مانند مشارکت گروهی^۱، شبکه روابط^۲، مسئولیت اجتماعی^۳ و اعتماد^۴ بر ابعاد مدیریت دانش اثر می‌گذارد انجام گرفته است. در همین راستا با توجه به ابعاد مدیریت دانش و نیز سرمایه اجتماعی که در هر دو بر ارتباطات و تعاملات میان افراد تاکید می‌شود محقق تلاش می‌کند در ابتدا مولفه‌های کلیدی سرمایه اجتماعی را روشن نماید و سپس فهم دقیقی از چگونگی رابطه این مولفه‌ها با مدیریت دانش سازمانی را ارائه دهد.

۲-۱ اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

با توجه به جایگاهی که مدیریت دانش در ایجاد مزیت رقابتی پایدار و پیشبرد اهداف سازمان‌ها و موفقیت آنها دارد این تحقیق به دنبال شناخت عواملی می‌باشد که در دستیابی به این اهداف اثر گذار می‌باشند. با توجه به اینکه مدیریت دانش و سرمایه اجتماعی هر دو از مقوله‌هایی هستند که بر پایه

---

¹ Cooperation

² Social Network

³ Social Responsibility

⁴ Trust

تعاملات و روابط انسانی در سازمان می‌باشند در این پژوهش تلاش بر این است که چگونگی ارتباط سرمایه اجتماعی با مدیریت دانش مشخص شده و تاثیری که مولفه‌هایی از سرمایه اجتماعی مانند اعتماد، مشارکت گروهی، مسئولیت اجتماعی، شبکه روابط می‌تواند بر ابعاد مدیریت دانش (کسب، ثبت و ضبط، انتقال، خلق و کاربرد دانش) بگذارد مورد آزمون و شناسایی قرار گیرد.

این پژوهش در نظر دارد مقوله‌های مدیریت دانش و سرمایه اجتماعی را در سازمان پیام روزنامه همشهری در تهران که مسئولیت ایجاد تحول و ارتقا در نظام اطلاع رسانی مطبوعاتی که زیربنای توسعه اجتماعی و فرهنگی است را به عهده دارد و نیز با مقوله‌هایی مانند راهبری هوشمندانه با تکیه بر منابع انسانی و شهروند محوری و پاسخ‌گویی اجتماعی و افزایش دانش صریح و ضمنی گره خورده است مورد آزمون قرار دهد. به همین دلیل ضرورت و اهمیت انجام تحقیق و آزمون تاثیر این دو دارایی سازمان بر موفقیت آن نمایان می‌گردد.

۳-۱ اهداف تحقیق

هدف اصلی از انجام این تحقیق ارائه راهکارهای مناسب جهت بهبود عملکرد مدیریت دانش در سازمان می‌باشد. از دیگر اهداف این تحقیق:

- شناسایی ارتباط بین سرمایه اجتماعی و مدیریت دانش سازمانی
- شناسایی دقیق تر مولفه‌ای سرمایه اجتماعی شامل اعتماد، مشارکت گروهی، مسئولیت اجتماعی و شبکه روابط
- همچنین شناسایی رابطه هر یک از این عوامل با ابعاد مدیریت دانش

۴-۱ سوالات پژوهش

۱-۴-۱ سوال اصلی

به چه میزان سرمایه اجتماعی بر مدیریت دانش در سازمان پیام روزنامه همشهری تاثیرگذار است و بین این دو مقوله رابطه معناداری وجود دارد.

۲-۴-۱ سوالات فرعی

سوال ۱: به چه میزان خلق دانش بر مدیریت دانش تاثیرگذار است.

سوال ۲: به چه میزان انتقال دانش بر مدیریت دانش تاثیرگذار است.

سوال ۳: به چه میزان کسب دانش بر مدیریت دانش تاثیرگذار است.

سوال ۴: به چه میزان ثبت دانش بر مدیریت دانش تاثیرگذار است.

سوال ۵: به چه میزان کاربرد دانش بر مدیریت دانش تاثیرگذار است.

۵-۱ فرضیه‌های تحقیق

۱-۵-۱ فرضیه اصلی تحقیق

فرضیه ۱: سرمایه اجتماعی بر مدیریت دانش سازمانی تاثیر معنی داری دارد.

۲-۵-۱ فرضیه‌های فرعی تحقیق

فرضیه ۱-۱: مشارکت گروهی بر سرمایه اجتماعی سازمانی تاثیر معنی داری دارد.

فرضیه ۲-۱: شبکه روابط بر سرمایه اجتماعی سازمانی تاثیر معنی داری دارد.

فرضیه ۳-۱: مسئولیت اجتماعی بر سرمایه اجتماعی سازمانی تاثیر معنی داری دارد.

فرضیه ۴-۱: اعتماد بر سرمایه اجتماعی سازمانی تاثیر معنی داری دارد.

۶-۱ روش تحقیق

و از لحاظ گردآوری داده‌ها یک تحقیق توصیفی، پیمایشی از نوع همبستگی می‌باشد.

پژوهش حاضر از لحاظ هدف یک تحقیق کاربردی می‌باشد. از آن جهت که در نمایندگی های روزنامه همشهری انجام گرفته است و نتایج حاصل از آن در سازمان روزنامه همشهری مورد استفاده قرار می‌گیرد و راهکارهای مناسبی جهت توسعه مدیریت دانش ارائه می‌دهد، کاربردی است. از جهت ماهیت و بر اساس چگونگی بدست آوردن داده های مورد نیاز و روش گردآوری داده ها، یک پژوهش توصیفی و از نوع پیمایشی و از شاخه مطالعات میدانی محسوب می‌شود که با استفاده از ابزار پرسشنامه به دنبال توسعه مدیریت دانش در سازمان روزنامه همشهری است.

۷-۱ قلمرو زمانی و مکانی پژوهش

به لحاظ قلمرو موضوعی تحقیق، سرمایه اجتماعی در حوزه مدیریت رفتار سازمانی و مدیریت دانش در حوزه مدیریت استراتژیک جای دارند. قلمرو مکانی تحقیق، سازمان پیام روزنامه همشهری (دفاتر نمایندگی) در تهران می‌باشد. قلمرو زمانی تحقیق نیز از دیماه ۱۳۹۱ لغایت اردیبهشت ماه ۱۳۹۲ می‌باشد.